

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ НАУКИ

Алла Жарінова,

докт. екон. наук, проф., в.о. директора ДНТБ України

РЕЦЕНЗІЯ на книгу Наукова комунікація в цифрову епоху: наук.-практ. монографія /Т. Ярошенко, О. Ярошенко, С. Чуканова; за заг.ред. Т. Ярошенко. — Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2024. — 463 с.

Монографія «*Наукова комунікація в цифрову епоху*» авторського колективу Тетяни Ярошенко, Олександрки Ярошенко та Світлани Чуканової є вчасною та надзвичайно актуальною науково-практичною працею, яка присвячена трансформаціям, що відбуваються у сфері наукової комунікації під впливом цифрових технологій, відкритої науки та інформаційного суспільства.

Авторки пропонують не просто огляд цифрових інструментів, а цілісну аналітичну рамку для осмислення змін у науковому середовищі. У центрі уваги — еволюція практик наукового спілкування, доступу до знань, зберігання та поширення результатів досліджень, з урахуванням принципів відкритості, прозорості, інноваційності та етичної відповідальності. Монографія охоплює широкий спектр тем: від історії наукової комунікації та організації досліджень до сучасних циф-

рових сервісів, наукометрії, академічної доброчесності, відкритих даних і публікацій. Значна увага приділена також практичному виміру — книзі властивий посібниковий підхід, із вправами, прикладами та рекомендаціями, що робить її корисною не лише для дослідників, а й для адміністраторів науки, бібліотекарів, видавців, рецензентів.

Особливої ваги надає роботі те, що вона базується на багаторічному викладацькому та тренінговому досвіді авторок, зокрема в межах курсу «Цифрова наука» в НаУКМА та онлайн-курсу на платформі Prometheus. Такий практичний бекграунд дозволяє подати матеріал структуровано, у доступній формі, не втрачаючи при цьому наукової глибини. У контексті розвитку відкритої науки (Open Science) монографія слугує дороговказом для тих, хто прагне не просто користуватися цифровими інструментами, а й інтегрувати

принципи відкритості у свої дослідницькі практики. Вона також реагує на виклики сучасності: глобалізацію наукового простору, потребу у швидкому та справедливому доступі до знань, вплив COVID-19 на відкритість наукової інформації, а також — етичні дилеми, пов'язані з наукометрією, комерціалізацією видавничого процесу, нерівним доступом до публікацій. Книга відповідає на запит суспільства на більш зрозумілу, доступну та прозору науку. Вона не лише інформує, а

й формує нову дослідницьку культуру, засновану на відкритості, співпраці, цифровій грамотності та сталому доступі до знань.

Книга «*Наукова комунікація в цифрову епоху*» є вагомим внеском у науково-освітній дискурс цифрової трансформації науки. Вона має практичну цінність, наукову новизну та високу прикладну значущість і цілком заслуговує на широку читацьку аудиторію серед науковців, аспірантів, викладачів та управлінців у сфері науки.

*Придбати книжку (друкований чи електронний варіант) можна у Видавничому домі «Києво-Могилянська академія»
(<http://publish-ukma.kiev.ua/ua/>)*